

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 397/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Z. Č., T., zastúpeného advokátom Mgr. R. V., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 87/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C 182/2006) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. Č. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2009 doručená sťažnosť Z. Č., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v

primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 87/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C 182/2006).

Zo sťažnosti vyplýva, že «Dňa 14. 08. 2006 sťažovateľ podal na Okresný súd v Dolnom Kubíne(...) žalobu o zaplatenie 100.000,- Sk s príslušenstvom(...) proti žalovanému R. J.(...)»

Následne od podania Žaloby na OS DK sťažovateľ viac ako 33 mesiacov nemal akékoľvek informácie týkajúce sa konania, ktoré bolo začaté podaním Žaloby.

Novelou zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky bol s účinnosťou od 01. 01. 2008 zriadený Okresný súd Námestovo(...), t. j. došlo k zmene príslušnosti súdu na prejednanie Žaloby. Príslušným súdom na prejednanie Žaloby je od 01. 01. 2008 OS NO.

Dňa 25. 05. 2009 sťažovateľ prostredníctvom advokáta JUDr. M. J. požiadal OS NO listom o informáciu vo veci podanej Žaloby a o stanovenie termínu pojednávania.

Dňa 17. 06. 2009 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie OS NO, ktorým oznámením OS NO v prílohe oznámenia zaslal sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného k Žalobe zo dňa 30. 10. 2006, zároveň OS NO v predmetnom oznámení oznámil sťažovateľovi, že termín pojednávania bude dodatočne oznámený.

Dňa 29. 06. 2009 sťažovateľ prostredníctvom advokáta JUDr. M. J. zaslal OS DK vyjadrenie sťažovateľa k vyjadreniu žalovaného k Žalobe.

Do dnešného dňa sťažovateľovi termín pojednávania oznámený nebol, t. j. v konaní, vedenom pod sp. zn. 3C/87/2008 (pôvodná spisová značka OS DK: 7C/182/2006), ktoré bolo začaté 14. 08. 2006, do dnešného dňa - 21. 07. 2009 nebol stanovený termín pojednávania, resp. vydaný platobný rozkaz. Nečinnosť OS DK a následne OS NO trvá už viac ako 35 mesiacov. (...)

Na základe uvedeného máme za to, že nečinnosťou OS DK a následne OS NO v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/87/2008 bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je(...) zaručené v čl. 48 ods. 2 zákona č. 460/1992 Ústava Slovenskej republiky(...) a zároveň máme za to, že bolo porušené právo podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého „každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom“. (...)

Na základe uvedeného máme za to, že už viac ako 35 mesiacov nečinnosti príslušných okresných súdov (s výnimkou zaslania oznámenia OS NO zo dňa 17. 06. 2009) je veľmi dlhá doba, počas ktorej sťažovateľ nemal akékoľvek informácie týkajúce sa Žaloby a jeho nárok, ktorý si v žalobe uplatňuje, zostal zo strany príslušných okresných súdov „bez povšimnutia“. Sťažovateľ sa nachádza v stave právnej neistoty, pretože do dnešného dňa nebolo zo strany OS NO vo veci podanej Žaloby nariadené pojednávanie, resp. vydaný platobný rozkaz. (...)»

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Z. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/87/2008 (pôvodná sp. zn. Okresného súdu Dolný Kubín: 7 C/182/2006) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/87/2008 konal bez zbytočných prietahov.

3. Z. Č. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000 €(...), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je povinný nahradiť Z. Č. trovy právneho zastúpenia vo výške 245,70 €(...) na účet advokátskej kancelárie JUDr. J. , s. r. o. do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 87/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C 182/2006).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy (ale aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (obdobne napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 v spojení s § 120 ods. 7 citovaného zákona]. Podaním sťažnosti predsedníčke okresného súdu by ani v okolnostiach danej veci nešlo „iba o formálnu sťažnosť“.

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, podal sťažnosť predsedníčke okresného súdu na prietahy v konaní a ani neuviedol, že by ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Taktiež podľa zistenia ústavného súdu okresný súd neeviduje sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 C 87/2008, ktorá by bola adresovaná jeho predsedníčke.

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že odmietnutie predmetnej sťažnosti z dôvodu neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde neznamena prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, takže v prípade splnenia všetkých náležitostí predpísaných zákonom sťažovateľom zostáva v danej veci zachovaná možnosť domáhať sa ochrany označených základných práv a slobôd kvalifikovaným návrhom na začatie konania pred ústavným súdom.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších jeho požiadavkách (prikázanie okresnému súdu konať vo veci, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania), pretože rozhodovanie o nich je viazané na predchádzajúce vyslovenie porušenia základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2009I